

21 februari 2016. Tweede zondag van de Veertigdagentijd
Voorganger: Piet Stikkelbroeck osa

‘Oog in oog met de wereld van God’

Het is nauwelijks te verwerken
en te bevatten, God,
wat uw evenbeelden op deze aarde
elkaar allemaal aandoen
in deze losgebroken tijden.
Maar daarom sluit ik mij niet op
in mijn kamer, God.
Ik blijf alles onder ogen zien
en wil voor niets weglopen.

Ik zit oog in oog met uw wereld, God,
en ik ontvlucht de realiteit niet...
en ik blijf uw schepping prijzen,
ondanks alles.
(Etty Hillesum)

Lezing: Filippenzen 3,17-4,1

Broeders en zusters, volgt mij na en houdt hen voor ogen die zich gedragen naar het voorbeeld dat ik u gegeven heb. Want ik heb er u al vaak over gesproken en moet het nu onder tranen herhalen: velen leiden een leven dat hen indeelt bij de vijanden van Christus' kruis. Zij zijn op weg naar de ondergang, hun buik is hun God, in hun schande stellen zij hun eer, zij hebben hun zinnen gezet op het aardse. Maar ons vaderland is in de hemel en uit de hemel verwachten wij onze verlosser, de Heer Jezus Christus. Hij zal ons armzalig lichaam herscheppen en het gelijkvormig maken aan zijn verheerlijkt lichaam, met dezelfde kracht die Hem in staat stelt het heelal aan zich te onderwerpen. Daarom, mijn beminde broeders en zusters, naar wie ik zo verlang, mijn vreugde en mijn kroon, houdt aldus stand in de Heer, mijn geliefden.

Evangelie: Lucas 9, 28-36

In die tijd nam Jezus Petrus, Johannes en Jakobus met zich mee en besteeg de berg Tabor om er te bidden. Terwijl Hij in gebed was veranderde zijn gelaat van aanblik en werden zijn kleren verblindend wit. En zie, twee mannen waren met Hem in gesprek; het waren Mozes en Elia die in heerlijkheid verschenen waren, en zij spraken over zijn heengaan dat Hij in Jeruzalem zou voltrekken. Petrus en zijn metgezellen waren intussen door slaap overmand. Klaar wakker geworden zagen zij zijn heerlijkheid en de twee mannen die bij Hem stonden.

Toen dezen van Hem heen wilden gaan zei Petrus tot Jezus: 'Meester, het is goed dat wij hier zijn. Laten wij drie tenten bouwen, een voor U, een voor Mozes en een voor Elia.' Maar hij wist niet wat hij zei. Terwijl hij zo sprak, kwam er een wolk die hen overschaduwde. Toen de wolk hen omhulde, werden zij door vrees bevangen. Uit de wolk klonk een stem die sprak: 'Dit is mijn Zoon, de Uitverkorene, luistert naar Hem.' Terwijl de stem weerklonk bemerkten zij dat Jezus alleen was. Ze zwegen erover en verhaalden in die tijd aan niemand iets van wat zij gezien hadden.

Overweging

Petrus, Jakobus en Johannes, drie sleutelfiguren in het verhaal van Jezus, drie apostelen die Hij meeneemt, de berg op, om getuigen te zijn van zijn verheerlijking. Zij zullen er ook zijn bij zijn vernedering en Hem zien lijden in de grootste beproeving van zijn bestaan: aannemen zijn leven te geven in overgave aan de wil van de Vader.

Op de berg van de gedaanteverandering is zijn mens-zijn plotseling in het licht gezet van goddelijke glans. In de tuin van Gethsemani heeft Hij toegestemd dit mens-zijn te zien verwoesten, gekleineerd te worden, bespot en hij accepteert dat een soort oer- angst zich van Hem meester maakt.

Het evangelie van deze dag is een keerpunt in zijn leven. Het is niet voor niets dat de gedaanteverandering plaats vindt onmiddellijk nadat Hij zijn lijden en dood - onvoorstelbaar voor de leerlingen - heeft aangekondigd.

Wat hier op de berg gebeurd wordt vaak gezien alsof Jezus hen een hart onder de riem wil steken alvorens zij moeten toezien hoe Hij de lijdensvolle en ondraagbare dagen ingaat. Het gelukzalige moment dat ze gaan beleven zou zo een voorsmaak geven van wat werkelijk komen zal... maar niet zonder Passie en Kruis.

We kunnen ons afvragen of dat iets geholpen heeft! Dit ogenblik van hemelse vervoering heeft niet belet dat dezelfde apostelen niet in staat zijn geweest om ook maar een uur met Hem te waken. En Petrus, altijd zo prompt om Hem te volgen, zal Hem tot drie maal toe verloochenen.

Als Jezus hen, hier op de berg, moed en vertrouwen heeft willen geven is dat op zijn minst niet erg geslaagd...

Vóórdat ze dit allemaal kunnen bevatten moet het eerst Pasen worden en dat ze de Verrezene ontmoeten en dan moeten ze ook nog Pinksteren afwachten opdat de Geest van God ze de zin openbaart van alles wat gebeurd is en wat ze met Jezus hebben doorgemaakt.

Het is dus, zoals ik al zei, een echt keerpunt in het geloof van de leerlingen, voor ons geloof ook, want de weg naar Pasen, door lijden heen, is ook voor ons niet vanzelfsprekend.

Daarom geeft de liturgie ieder jaar bij het ingaan van de Vastentijd dit evangelie als leidraad. Naarmate we dichter bij de beslissende Week - de Goede- komen worden we meegenomen om met Christus af te dalen van de hoogten, naar het dal, daar waar het werkelijke leven zich afspeelt te midden van de beschuldigingen, de haat en de vervolging, het lijden en tenslotte de dood. De vraag is: hoe zullen wij dit beleven? Wordt het voor ons een uitzichtloze tocht van mislukking en het verdwijnen van een droom van eeuwig licht zoals daar boven en zullen we ons misschien afkeren van dit alles zoals de leerlingen die, teleurgesteld, een illusie armer, terugkeren naar hun dorp Emmaüs? Of zullen wij, in de kracht van de Geest, met ons hoofd en hart nog vol van Gods glorie, het teken van Jezus verstaan en achter de vernedering, het lijden en de dood, tóch nog zien dat Gods belofte niet ijdel is?

Alleen met de ogen van het geloof kunnen we zien dat dit leven niet zinloos is en dat Jezus van Nazareth, zoals de profeet hem aankondigde: "Niet mooi is; dat zijn uiterlijk niets heeft om ons te behagen; dat hij is verlaten, veracht, man van smarten die weet wat lijden is" dat deze Jezus ook zó Gods heerlijkheid toont.

Deze voorspelling moet ook ons leven zoals we dat concreet meemaken - ons leven hier en nu - zin geven en ons er van overtuigen dat, volgens het woord van Paulus in de eerste lezing, "Ons Vaderland in de hemel is en uit de hemel verwachten wij onze Verlosser. Hij zal ons armoedig lichaam herscheppen en het gelijkvormig maken aan zijn verheerlijkt lichaam".

In afwachting zijn we nog steeds burgers van het aardse rijk en we weten dat we deze belofte dragen in broze vaten zolang we onze tocht met vallen en opstaan vervolgen.

Wanneer we ons in deze veertigdagentijd met Christus op weg begeven naar Jeruzalem, naar zijn Dood en Verrijzenis, zijn we niet op weg naar een luchtspiegeling of een onwerkelijke droom: we gaan op naar de voltooiing van de roeping die God ons gegeven heeft toen Hij ons zei bij ons doopsel: "Jij bent mijn zoon. Jij bent mijn dochter. Ik heb je lief".

Hij zegt het iedere keer weer opnieuw zoals hier op de berg tot zijn eigen Zoon: "Jij bent mijn uitverkorene" Hij herhaalt het een mensenleven lang. Dit staat ons toe ons leven niet te ervaren als een wanordelijke opeenhoping van vreugde en verdriet, van successen en mislukkingen, maar met de zekerheid dat wat er ook moege gebeuren, vandaag, morgen of verder in de tijd, en ondanks alles wat we als duistere krachten aan het werk zien in de mensheid, ons bestaan zin heeft en nu al deelt in de dynamiek van Gods heerlijkheid.

Het evangelie eindigt met de ietwat laconieke aantekening: "Ze zwegen erover en verhaalden, in die tijd, aan niemand iets van wat ze gezien hadden".

De leerlingen hebben gelijk te zwijgen. Wanneer ze uiteindelijk alles begrijpen in het licht van Pasen en Pinksteren, dán zullen ze spreken, dán is de tijd gekomen - de eeuwen door- om te getuigen van wat zij met eigen ogen hebben gezien.

Intussen, en hoewel Petrus het nog zo geprobeerd had, géén tent op de berg om Jezus veilig op afstand te houden van de wereld in het dal, géén kerk om met Hem, beschut, veilig onder ons te zijn: jullie moeten niet naar de hemel staren (dat zullen ze horen ook op een berg): het speelt zich hier beneden af: hier moeten we Gods glorie zichtbaar maken en leven van wat we gezien hebben. Dan zal het Pasen worden. Beneden. Of er zal geen Pasen zijn.